Temps Pasqual - Quart diumenge

Per Administrador el dg., 13/04/2008 - 09:00

Ac 2,14a.36-41
1 Pe 2,20b-25
Jn 10,1-10

Encís quan sentim recitar o cantar tant el Salm 23 com les Benaurances = *El Senyor és el meu pastor: no em manca res*, o *En marxa els clients de YHWH, perqué* (només) *d'ells el Senyor pot ser Rei.*Tanmateix, **paradoxa i misteri** de la metàfora, aplicada al pastor humà-auctoritat, doncs la idíl·lica relació entre l'ovella i el Pastor, la contradiu en ser *ovella* ***destinada a l' escorxador*** *Els qui la compren la maten impunement; els qui les venen diuen: Beneït sigui Déu! Quin bon negoci! Ni tan sols els seus pastors no se'n compadeixen* (Zac 11,4ss). Jesús, al cap. 10è de Jn, critica aquests mals pastors que se n'aprofiten de la indefensió de les seves ovelles i, tal com fa també Ezequiel 34, promet un canvi de la situació i actitud del pastor. Si Jesús, però, s'identifica com a *Jo sóc el bon Pastor i la Porta dels seus,* igualment assumeix tot l'ensenyament del ***Servent de YHWH*** del 2ºn Isaïes**:** *Com els anyells portats a matar, ell no obria la boca* (53) i ***Mireu l'Anyell de Déu!*** (Jn 1,30)Ell, precissament, que havia fet seva la plenitud del concepte d'***home*** i de ***Rei*** a la Passió del 4rt Ev. (Jn 19,5 i 14): *Quan Jesús hagué pres el vinagre, va dir: Tot s'ha complert. Llavors inclinà el cap i va lliurar l'esperit. Per als Jueus* ***aquest era el dia de la preparació de la Pasqua =*** l'hora en què els Jueus sacrificaven l'anyell (Jn 19,30-31). Veieu , doncs, l'**ambivalència i la** -misteriosa i profunda- **connexió** entre tots dos conceptes de ***Pastor*** i d'***Anyell,*** coincidents en la figura de Jesús.**L'Església primitiva** restà encisada per la figura de Crist, ***Bon Pastor,*** i la fa reina de la **iconografia** dels primers segles: escultures, pintura, mosaics, **epitafis**, com el 1r conegut del bisbe de Hieràpolis, Abercius (entre 161-180): *Sóc Abercius, deixeble d'un sant* ***pastor*** *que pastura els seus ramats pels aiguamolls i la plana o les muntanyes; que té molt grans els ulls* (al·lusió probable a Pal·las Atenea, que **vetlla** per la seva ciutat d'Atenas) *i la seva mirada protectora ho abasta tot.* L'herència de la imatge del ***Bon Pastor, amb l'ovella al coll****,* s'endinsa en la cultura grega des del segle VIè a.C (els ***Moscòfors*****),** o en Sumèria i esdevé comú patrimoni de les antigues civilitzacions dels *reis-pastors.***El Diumenge 4rt de Quaresma** ha conservat un significatiu costum de primitives Esglésies d'Itàlia, pel que fa a la ***Traditio*** **(entrega)** *als Catecúmens* del ***Símbol de la Fe*** i del ***Parenostre****,* tot **afegint-li** una altra *del* ***Salm 23*****,** degut a les al·lusions al *menjar* i *taula parada - les aigües de repòs o la copa ben plena -la unció amb oli-,* tot en secreta preparació dels sagraments pasquals.La tradició que reflexa el SALM 23 prové d'una **relectura** d'ÈXODE/JUTGES, en dues entrellaçades seccions del ***camí d'Israel pel desert*** i d'***arribada/ instal·lació a la Cisjordània*** **(***Terra Promesa*). En dues imatges o escenes de conjunt -diu Alonso Schockel- comprimeix un conjunt inesperat de símbols senzills i -en el centre- una imatge que participa de les dues escenes: ***Tú ets vora meu.*** El lector familiaritzat amb la cultura del passat copsa el detall i reconstrueix fàcilment la situació. 1. Imatge del **PASTOR :** presentada amb realisme i concisió en un seguit de minúscules escenes, que no descriu i que copsa en moment privilegiat: el registra i segueix, assolint plasticitat per **concentració** (un sol tret evoca tota l'escena) amb una *selecció dels verbs* -concrets i precisos-. També alguns *símbols :* verds prats, aigua, caminar, o foscor que espanta. De cop s' interromp el to enunciatiu de la ***3ª persona***, i es dóna pas al crit joiós ***en 2ª =*** **en el *TÚ*** reconeixem l'autèntic pastor que és el Senyor.**2.** Imatge de l'**HOSTE :** un proscrit, perseguit pels seus enemics, s'acull al dret de l'***hospitalitat.*** el xeic el rep dins la seva tenda, l'ofereix menjar i beguda, ungint-lo el cap amb aromes. Els enemics s'aturen a la porta de la tenda i, en veure el proscrit menjant i gaudint de l'acolliment, s'adonen que es troba sota la protecció d'un altre i, això és sagrat pels beduïns. Marxen i, un cop saciat el nostre fugitiu, el xeic l'ofereix una escorta de dos homes, que **l'acompanyen fins el seu destí3. Unió d' ambdues imatges:** ni fractura ni, tampoc, dos salms. **Les tradicions de l'Èxode** són el factor unificador. Quan van sortir d'Egipte, el Senyor els *GUIAVA i* -arribats a la fi del viatge, *és llur AMFITRIÓ.***LECTURA ESPIRITUAL DEL SALM (**inspirada pel ***The Shepherd,*** del Monjo d'Orient, Lev Gillet.***El Senyor és el meu pastor, no em manca res*** (23,1). Els cristians l'associem al *Bon Pastor, de Jn 10.* Jesús recitava aquest Salm, del qual el Fill és ***l'Anyell diví*** i, alhora, ***el nostre*** *Pastor.*-En dir ***el SENYOR és el meu pastor,*** **evoquem tant la seva *grandesa*** i *petitesa nostra* -***Kyrios***- com l'esfereïdor **contrast**, doncs ***un PASTOR*** és realitat humil i poc important: un que treballa al servei del qui l'ha llogat i de les ovelles de qui té cura: hom diria que els hi pertany -paradoxa que no s'entén- és, un ***descens.*** També l'anomeno, ***el MEU pastor =*** jo el pertanyo, tanmateix ***Tu****, també,* ***ets meu,*** doncs la cura que té de mi és *única i diferent* de qualsevol altra, com a exclusivitat i adaptació. Adonem-nos que -embrionariament- ja conté tot el que segueix del Salm: **la conseqüència** directa i immediata fora:***-N0 EM MANCA RES. També aquí*** **dificultat/paradoxa,** flagrant contradicció pel que fa a la realitat: problema del **mal**, misteri del *Déu* ***sofrent..*** gosem, però, dir que ***mai*** *no em manca res!* si ho apliquem al conjunt de *la corba sencera de la meva vida: Tot ha estat en el passat* ***Gràcia*** *i, també, ho és ara* -mena de ***creació a la carta-. La vida present no passa de ser el*** *prefaci* del llibre; l'eterna constituirà propiament *el llibre.****Em fa descansar en prats verds*** (2a), ***em condueix sempre a prop d'aigües tranquil·les*** (2b) El primer que necessiten les ovelles és **nodrir-se:** esperit i cos.**a)** ***les prades verdes:*** impliquen una mena de llibertat i d'il·limitada abundància: no reben racionat el nostre aliment: menjar que ens dóna cada dia -pensaments que suscita, paraules i oportunitats: el *pasturatge és* ***verd i tendre:*** qui es confiï a aquest Pastor gaudirà d'una *vida de color verd, disposant del Regne* (en el sentit de la *1ª benaurança*). Viure ben al costat del Pastor, única forma de romandre jove. ***Descansant*** *i trobant la* ***perfecta pau****: Veniu a mi els qui.. i us faré reposar, la vostra ànima trobaràdescans* (Mt 11,28s). Ell pren la iniciativa i ens hi convida i vol *comunicar-se'ns.***b)** ***em condueix a les aigües tranquil·les:*** l'aigua refresca i purifica, neteja.., Ell no condueix a qualsevol mena d'aigües, ans *tranquil·les:* mai no serà aigua de *torbació ni alterada.* Es tracta d'una *oferta.* Són aigües situades *a prop nostre,* no pas en línia perpendicular, ans paral·leles al trajecte i al sentit de la meva marxa, *sempre a l'abast, si em mantinc al costat del Pastor.* En realitat ***Pastor i Aigua es confonen, són el mateix:*** *Si algú té set, que vingui a mi, i begui* (Jn 7,37).***I allí restaura tot el meu ésser*** (3a) - ***Em condueix pels camins de justícia*** (3b) - ***per l'honor del seu nom*** (3c). Després de considerar *el que fa*

el Pastor, reflexionem sobre el fet de que el Pastor no vol fer que les coses segueixin com eren, sinó ***refer*** els passats esdeveniments i ***tornar a la vida*** el que ha estat destruït o atrofiat, ***porta sanació:*** *Ell és el nostre* ***Salvador i Redemptor.- restaura tot el meu ésser*** i això fa referència a la **totalitat**: no només enfortir-me per l'aliment i la beguda,.sinò *essencial restauració* de la meva vida, *he vingut per a cercar i salvar allò que s'havia perdut:* tenim a l'Evangeli viva descripció de **l'*ovella que s'ha allunyat del seu Pastor i que ell cerca.-Em condueix pels camins de justícia*** (*segurs, de rectitud*) (2b): Introdueix **dos temes: 1.** mostra l'origen i l' essència de les nostres malalties espirituals. **2.** Indica en què hi consisteix *la restauració de l'ésser* = quan hom *accepta* el Pastor com a guia, i *el segueix* allà on ell va.**a)** *EM CONDUEIX* (*em guia*) : no camina ni *al costat, ni darrera* el ramat: ***obre la marxa. Els pastors*** occidentals sovint caminen *endarrerits,* preocupats de que les ovelles es mantinguin agrupades. Són poc freqüents a l'Orient els camins ben assenyalats: i, per això, ***el pastor marxa al front,*** per mostrar-los l'itinerari i defensar les ovelles: funció de **guia** i de **dirigir,** en tant que la funció de les ovelles és de ***seguir-lo = el deixeble*** als Evangelis: així, perseverança en acompanyar i aconseguir-lo altre cop, si ens haguéssim separat: impossible - tanmateix- un tal constant *seguiment* si no s'hagués produït una relació emocional amb ell.**b)** *EM GUIA* ***pels camins rectes i segurs*** (*de justícia*): té aquí **dos sentits: 1.** ***rectes i segurs***: de totes vies la més curta, la més adaptada i convenient per assolir el terme que té a la seva ment el Pastor i **2.** ***senda de justícia*** (*rectitud*) = *camins de justícia i bondat.AMBDUES accepcions* s'apliquen *a les iniciatives que rebem del Pastor.* Podem ser guiats pel Pastor sempre i al llarg del dia: tot és important. **Tanmateix només** mitjançant la pau, la pregària i l'interior diàleg amb el Pastor ***podem entrar dins una vida GUIADA. Ell EM guia -EM,*** *en la més profunda de les relacions personals-.***c)** ***per l'honor del seu nom*** (3c) ***:*** *La intenció* del Pastor no és que l'actitud respecte a les ovelles el reporti guany de prestigi o de glòria. *No és, però, indiferent a que* ***s'acompleixi*** *tot el que el seu nom de Pastor significa.* Essent ***EL*** *PASTOR vol ser, igualment* ***EL BON*** *PASTOR i, també, vol mostrar-se* ***FIDEL.*** Ha posat la rúbrica i el seu Nom *en un contracte* que el vincula amb la seva ovella i **no pot, ni vol *deshonorar-lo, desautoritzant*** *aquest nom i invisible signatura.* Quantes voltes nosaltres *no introduïm violència* en aquesta relació! - Ell, però, ***per l'honor del seu Nom,*** *es manté fidel a la seva Gràcia compromesa* i es manifesta com **el Restaurador.** ***Ni que passi per la vall d'ombra i de mort*** (4a) - ***no tinc por de cap mal PERQUÈ TU ETS AMB MI*** (4b) - ***el teu tascó i el teu gaiato em donen confiança*** (4c) - **En aquest 4rt verset es troba el nucli i la clau de la 1ª part del Salm: ara hi veiem al DEFENSOR del seu ramat,** i ho fa a través de **dues metàfores**, amb **una confessió** inserida entre ambdues. **La 1ª metàfora** mostra els ***PERILLS*** *que amenacen el ramat:* ***la vall d'ombra i de mort -*** Es tracta d'una declaració de sincera ***confiança*** i dóna ***raó*** de la victòria sobre la por, amb només *quatre mots:* ***TU ETS VORA MEU -*** **La 2ª metàfora** torna a introduir el simbolisme, per a confirmar i cristalitzar l'acte de fe i confiança mitjançant unes *imatges ben familiars:* ***el tascó*** *i* ***el gaiato.*****A)** ***ni que passi per la vall d'ombra i de mort =*** imatge treta de la vida real a Palestina. El ramat o el viatger poden endinsar-se en un *wadi* (gorja i riu) profund, on difícilment penetra la llum del dia. El xacal, el llop o el bandoler s'hi poden amagar i tendre una emboscada als homes o al ramat que el volen travessar-lo. Tanmateix les expressions que aquí emplea suggereixen quelcom encara més sinistre = ***ombres*** *profundament* ***negres =*** *tsalmareth,* que vol dir *l'ombra* ***de la mateixa mort -****la nit del sheol,* lloc dels morts-. Les ovelles que pertanyen al Pastor es veuen exposades a multitud de riscs: atacs d'enemics, malaltia, mort.. i -més enllà dels perills físics- **ens amenacen** tan la *temptació* com la *malaltia espiritual* o *la mort:* **dos textos bíblics -** *Cerqueu aquell que..* ***canvia*** *les tenebres de la mort en matí* (Amòs 5,8) - *El poble que caminava a les fosques ha vist una gran llum: habitava en una* ***terra d'ombra de mort,*** *però l'ha arribat una gran llum* (Is 9,2), repès -en llavis de Zacaries- al NT (Lc 1,79)**Avui**, potser més que en altre qualsevol temps de la Història, les ovelles d'aquest Pastor semblen més exposades a les ***ombres*** de la por, de la solitud, de frustracions, desesperació o manca de fe. El Pastor, però, *és amb elles,* ben a prop i com a l'abast de la mà i camina *davant* i, si fos el cas, *lluitaria per elles* i, ni que permetés que -per un moment- *l'ombra de la mort* s'emparés d'aquest o d'aquell altre del seu ramat, això fora únicament per a posar a aquesta mateixa ovella en condicions d'entrar dins una nova era de llum i en la plenitud del dia.**B)** ***no tinc por de cap mal perquè TU ETS AMB MI :*** ho diu després de pintar el perill i fa inclusió amb la confessió de l'ovella al principi: ***No em manca res. Les ovelles no només se senten alliberades*** de *la necessitat;* també ho són *de* ***la por:*** Tot el que em pugui succeir no altera la nostra confiança incommovible, doncs el Pastor és amb nosaltres, ***és amb mi.*** Dues formes de *PROXIMITAT:* **1.** *l'un davant l'altre* -molt a prop, o de cara: pot coincidir sentir-lo ***estranger*** *o en mental* ***aïllament.*** i **2. com** a ***ésser amb ell,*** *tenint coses en comú, amb vital intercanvi d'idees i sentiments* = ***entres dins de la meva pròpia vida.*** Vet aquí, doncs, el **nucli** del Salm 23, que **l'*unifica*** i, al mateix temps, que ***el divideix*** *en dues meitats.* Fins ara, el salmista *parlava en* **3ª persona** del singular = ***ell -*** Hores d'ara, s'adreçarà sempre ***AL*** *Pastor* (ja no parlarà més *D'ELL)* = farà ús de la **2ª persona** del singular = ***TÚ.*** Deia Luter que la religió és, en bona part, **qüestió de *pronoms.*** En el nostre cas entrem dins l'autènticament ***vivencial*** i a la ***personal relació.*** El Salm dóna aquí un tomb i ***canvia el to sencer.*** **Ja no** es tractarà d'esplèndides professions de fe referents al nostre Pastor, **ans** *ens adreçarem a Ell directament, el parlem a Ell.. i deixem que sigui el cor qui parli,* moguts no tan sols per la confiança; *també per l'****afecte*** *i la* ***tendresa.*** És quan l'***amor*** *esclata* en el nostre Salm.**C)** ***la teva clava i el teu gaiato*** (bàcul) ***em donen confiança*** (4c) : per impactar més fa recurs a unes realitats tretes de la vida dels pastors. *Clava* o *tascó* i *gaiato* no són pas sinònims i cadascú té el seu profund sentit: **a)** CLAVA (*shebet*), de fusta i amb reforç metàl·lic en un dels extrems = ***defensiva*** per protegir el ramat del feram. - **b)** GAIATO (*mishenet*) comunica la idea de ***suport*** i, amb el final *corbat cap a dintre:* feia un bon servei al pastor quan calia ajudar a l'ovella, agafant-la pel coll o les pates, dirigint -amb un toc a l'esquena- l'animal i quan atravessaven un rierol. Sembla que aquest *gaiato* n'és l'origen del ***ceptre reial.*** De fet apareix per primer cop amb els ***reis-pastors*** **Hicsos.** També **és REI** *el nostre Pastor* ***-és EL NOSTRE Rei-*** i l'únic *ceptre* que ell vol és aquest *gaiato* (bàcul) símbol de la seva preocupació *pastoral.****em donen confiança :*** mai no són per nosaltres instruments intimidatoris i **només signifiquen** que *aquest Pastor nostre* ***ÉS,*** *també,* ***el nostre DEFENSOR i AJUDADOR:*** l'únic que ens inspira seguredat i confiança, ***perquè TU ets amb mi.***Ni que integrades unitàriament les dues parts del Salm 23, tal com es diu al començament, em cenyeixo en aquesta *lectura espiritual* del Salm, a **la 1ª**, que té com a protagonista ***EL*** **Pastor** i l'**ovella** en aquest **diumenge del Bon Pastor. M'agradaria que us aprofités.**

ETIQUETES

REI PASTOR OVELLA CONFIANÇA DEFENSOR POR OMBRA MORT DEIXEBLE CAMÍ VIDA JUSTÍCIA AIGUA HOSTE ANYELL